

Kliimaministeerium

Teie: 07.02.2025 nr 19.4/25-0040/-2T

Meie: 14.02.2025 nr 5-1/4-2

Siseministeeriumi arvamus vee kerksuse strateegia avaliku konsultatsiooni kohta

Tulenevalt Riigikantselei resolutsioonist 4-2/25-00241 edastab Siseministeerium oma arvamuse Kliimaministeeriumile seoses vee kerksuse strateegia avaliku konsultatsiooniga (Ares(2025)843493). Ülevaate koostasid Siseministeeriumi kriisivalmiduse osakond, elanikkonnakaitse osakond, sisejulgeolekuosakond ning EL ja välissuhete osakond. Valdkonna eest vastutavad Siseministeeriumi sisejulgeoleku asekanstler Joosep Kaasik (joosep.kaasik@siseministeerium.ee) ning kriisivalmiduse ja elanikkonnakaitse asekanstsel Tuuli Räim (tuuli.raim@siseministeerium.ee).

Siseministeerium toetab avaliku konsultatsiooni üldist eesmärki töötada strateegia raames välja terviklik mitmeaastane sektoriülene kava, mille raames soovitakse leevendada Euroopa veevarudele ja veeökosüsteemidele avaldatavat tugevat survet.

Siseministeerium soovib uue strateegia koostamisel juhtida tähelepanu i) julgeoleku ja ii) elanikkonnakaitse valdkondadele. **Julgeoleku** tagamise vaates tuleb ka veemajanduses arvesse võtta tänast muutnud julgeolekukeskkonda. Oluliselt on tõusnud EL-i liikmesriikides elutähtsate teenuste osutajate ja kriitilise taristu vastu suunatud sabotaaži oht ja tegelikult realiseeritud rünnete hulk. Veega varustamise ja kanalisatsiooniteenus on riikide elutähtsad teenused, mille tõttu tuleb juhtida tähelepanu asjaolule, et EL-i ühise pingutuse raames riikide kriitilise taristu kaitsele tuleks rakendada terviklikku lähenemist, sh elanikkonna veega varustamisel. Hetkel on EL-i kriitilise taristu kaitse lähenemine suuresti keskendunud energeetika valdkonnale hiljutiste sündmuste tõttu. Seega veemajanduse kriisivalmiduse arendamisel on oluline hoida fookuses kriitilise taristu kaitse korraldamist ja EL-i üleseid ühiseid tegevusi ja pingutust selleks.

Teiseks oluliseks suunaks julgeoleku valdkonnas on ühiste EL-i ülest võimekuste arendamine merereostusega seotud sündmuste haldamiseks. Läänemere näitel saab välja tuua tänase olukorra, kus on oluliselt tõusnud naftasaaduste transport nn varilaevastikuga, mille moodustavad halvas tehnilises seisukorras alused. Nendega toimunud õnnetuste korral langeb mõjude kõrvaldamise kohustus rannikuriikide õlgadele. Seetõttu on riskide haldamise puhul

oluline kujundada EL-i ühist seisukohta ning vajadusel alkatada valdkonna täiendav reguleerimine.

Elanikkonnakaitse vaatest soovime veemajanduse kriisivalmiduse puhul rõhutada, et puhta joogivee olemasolu tagamine on oluline ning kriisi olukorras peab see olema inimestele kättesaadav. Pöörame tähelepanu, et Eestis on olnud ka varasemalt üleujutuste puhul olukordi, kus võib salvkaevudesse sattuda üleujutuse vesi (nt merevesi), mistõttu on oluline kõigist sellistest sündmustest info kogumine ja jagamine. Eestis on enamasti ka kraanivesi kasutatav joogiveena, seega on selle saastumine väga kiiret reageerimist vajav. Uus strateegia võiks arvestada puhta joogivee tagamise ja kaitsmise meetmeid looduslike ja inimtekkeliste kriiside puhul, eriti juhtudel, kus riik tagab joogivee kvaliteediga kraanivett.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Tarmo Miilits
kantsler

Katarina Budrik 6125144
katarina.budrik@siseministeerium.ee